

Hallintovaliokunnalle

Viite: Asiantuntijakutsu hallintovaliokuntaan, sähköpostikutsu 22.2.2010

Asia: Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä ampuma-aselain muuttamiseksi (HE 106/2009 vp)

Kiitän mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto asiassa, joka koskee hallituksen esitystä ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien säädösten muuttamisesta (HE 106/2009 vp).

Olen Kainuun riistanhoitopiirin hallituksen varapuheenjohtaja, Kajaanin riistanhoitoyhdistyksen puheenjohtaja ja Koutaniemen metsästysseuran puheenjohtaja. Tällä hetkellä olen eläkkeellä oleva ylikonstaapeli, Työssä ollessani jouduin perehtymään usein tapauksiin, joissa oli mukana ampuma-ase.

Hallituksen esityksessä on ehdotettu ampuma-aselakiin laaja-alaisia muutoksia, joilla on vaikutuksia ampumaharrastukseen ja etenkin metsästyksen. Esitetyt muutokset ovat pääasiassa rajoittavia nykyiseen käytäntöön nähden. Haluan ottaa lausunnossani kantaa hallituksen esitykseen siltä osin kuin sen nähdään oleellisesti vaikuttavan metsästyksen harrastamisen asemaan.

Hallituksen esityksen mukaan ampuma-aselain pistoolityyppisiä ampuma-aseita eli pistooleita, pienoispistooleita, revolvereita ja pienoisrevolvereja koskevia säännöksiä uudistettaisiin siten, että luvan näihin asetyyppeihin saisi jatkossa vain 20 vuotta täyttänyt henkilö ja että mm. metsästysperusteella luvan saisi vain henkilö, joka esittää riistanhoitoyhdistyksen antaman todistuksen harrastuksestaan ja vain kertatulitoimiseen pienoispistooliin taikka pienoisrevolveriin. Käsiaseluvan saisi ensiksi enintään viiden vuoden määräaikaisena lupana. Tämän jälkeen luvanhaltijan tulisi esittää viiden vuoden välein todistus aktiivisesta harrastuksestaan.

En pidä hallituksen perusteluja sellaisina että ne voitaisiin yleistää kaikkia nuoria henkilöitä koskeviksi. Hallitus on ylireagoanut viimeaikaisiin tapahtumiin antaessaan esitykseen koskien lupakäytäntöä lyhyiden aseiden osalta johtuen sinänsä hyvin ikävien kouluampumistapausten vuoksi. Käsittäakseni kumpaisessakaan tapauksessa ei ollut mitään yhteyttä metsästyksen.

Tällaisten yhteiskunnan ongelmien syyt ovat aivan muualla kuin aselainsäädännössä. Yhteiskunnan on kiinnitettävä paljon enemmän huomiota ihmisistä huolehtimiseen ja erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Metsästysharrastus aloitetaan metsästysseuroissa jo alle 15- vuotiaana. Tänä päivänä on jo hyvin yleistä että metsästäjätkinto suoritetaan jo 12 vuoden iässä. Tämän

ikäinen lapsi on usein perinyt metsästysharrastuksen joko isältään tai muulta läheiseltä ja hän myös harrastaa metsästystä tällaisen opissa ja valvonnassa.

Nuori metsästäjän alku odottaa 15 vuoden ikää innolla, että hän saa hallussapitoluvan metsästysaseeseen ja pääsee siten itsenäisesti jahtiin mukaan.

Hallituksen esityksessä ampuma-aseen hankkimisluvan saamisen yleiseksi alaikärajaksi esitetään 18 vuotta. Tämä olisi selkeä tiukennus nykykäytäntöön verrattuna. Toisaalta hallituksen esityksen mukaan 15 vuotta vaan ei 18 vuotta täyttänyt henkilö voisi saada huoltajien suostumuksella rinnakkaisluvan haulikkoon, kivääriin, pienoiskivääriin tai yhdistelmäaseeseen. Näin toimittuna huoltajalle jää erityinen velvollisuus huolehtia että nuori henkilö käyttää metsästysasetta oikein. Katson, että tämä rinnakkaislupakäytäntö esitetyssä muodossaan on vain yksi keino asian hoitamiseksi siten, että 15–17 -vuotiaan mahdollisuudet ampuma-aseen itsenäiseen käyttöön mahdollistetaan metsästyksessä. Ampuma-asedirektiivissä kielletään vain ampuma-aseen itsenäinen ostaminen alle 18-vuotialta. Esitän kiellettäväksi alle 18-vuotialta vain aseiden ostamisen direktiivin edellyttämällä tavalla. Siten voidaan muutoin jatkaa nykyistä hankkimislupamenettelyä, jossa holhooja/huoltaja voi ostaa aseiden nuorelle nykyistä hankkimislupamenettelyä noudattaen. Samoin metsästysase voitaisiin lahjoittaa nuorelle suoraan toistaiseksi voimassa olevalle hallussapitoluvalle holhoojan/huoltajan suostumuksella. Näin toimien vältyttäisiin kaksin- ja jopa kolminkertaiselta lupabyrokratialta.

Tänä päivänä metsästysharrastus kohdistuu metsästyksen lisäksi riistanhoitoon ja riistanhoito pitää sisällään mm. pienpetojen pyynnin. Varsinkin vierasperäiset pienpedot aiheuttavat huomattavaa vahinkoa Suomen alkuperäiselle riistakannalle.

Pienpetojen pyyntimenetelmänä on yleisesti loukkupyynti. Loukussa olevan eläimen lopettaminen eläinsuojelulain ja -asetuksen mukaan on tehokasta vain ampumalla.

Loukussa olevan eläimen lopettamisaseeksi soveltuu parhaiten äänenvaimentajalla varustettu lyhytpiippuinen ase, on se sitten kertalaukeava tai itselataava siihen soveltuva ase. Itselataavaa asetta puoltaa sen käyttöominaisuus eläintä lopetettaessa. Metsästystapahtumassa ei pidä pois sulkea itselataavaa lyhyttä asetta sen vuoksi että vastaavalla aseella on saatu aikaan hyvin ikäviä tapahtumia, kuten aiemmin totesin.

En pidä hallituksen esityksessä esitettyjä perusteluja sellaisiksi yleistettävänä, että niiden pohjalta olisi tarpeen asettaa 20 vuoden ikäraja käsiaseita koskevan hankkimisluvan edellytykseksi. Näiltä osin esitän nykykäytännön jatkamista siten, että henkilö voisi saada ampuma-aselain 6 §:n 2 momentin 4-7 kohdissa tarkoitettuihin ampuma-aseisiin hankkimisluvan metsästysperusteella täysi-ikäisyyden saavutettuaan eli 18-vuotiaana, jos häntä terveydentilansa ja käyttäytymisensä perusteella voidaan pitää sopivana pitämään hallussaan ko. ampuma-aseita

Hallituksen esityksessä ehdotetaan että paikallinen riistanhoitoyhdistys antaa lausunnon asetta hankittaessa tai aseiden haltiaista viiden vuoden välein.

Paikallinen riistanhoitoyhdistys ei ole oikea taho antamaan lausuntoa. Usein yhdistyksen jäsenmäärä on tuhansia henkilöitä joten yhdistyksen resurssit eikä henkilötuntemus riitä ko. lausunnon antamiseen.

Parempi vaihtoehto on että ko. lausunnon poliisiviranomainen pyytää rekisteröidystä metsästysyhdistyksestä, jossa luvan hakija on jäsenenä ja jossa hän harrastaa pienpetopyyntiä.

KAINUUN RIISTANHOITOPUHEENJOHTAJA

Urho Tervonen
varapuheenjohtaja